

ARTISTIEKE VOORUITBLIK 2020 (e.v.)

SPEECH KERSTLUNCH 2019

Ik herinner me de oranje Hyacintenstraat tijdens het EK (of WK, ik weet het niet, nee voetballen is niet mijn specialiteit) Een plaatje op zich. Die hele straat oranje, en iedereen zat buiten of de deuren en ramen stonden open. Om jaloers op te worden, voor mij een beeld van echte saamhorigheid. (Bestaat zo'n straat ook in Daalhof?) Saamhorigheid. Een mooie kerstgedachte ook.

In mijn enthousiasme, en met gedachten over 'hoe cool dat zou zijn' fantaseerde ik over dat we voor een volgende productie met Buurttheater Mariaberg zo'n straat in Blouwdörrep/Mariaberg zouden intrekken, en die onveilig zouden maken met theater in een aantal huiskamers, voortuinen, portieken, maar ook op grasveldjes, pleinen en kruispunten, waar onze spelers telkens een plukje publiek zouden vergasten op een intieme scène over 'samenleven'. Dat publiek zou dus, zoals in de befaamde griezeltocht van Mariaberg, een soort wandeling van een uur en een kwartier maken, en onderweg in kleine groepjes een bezoek brengen aan een echt huis of een echte tuin. Waar jullie dan speelden.

In dat kader, het 'op de straat' willen spelen, en 'samenleven', schreef ik mijn gedachten op. "Als in de wereld toch staten het niet lekker met elkaar kunnen vinden, hoe zit dat dan in jouw straat? Jouw buurt?" Die vraag zou ik jullie dan stellen. Waarop mij automatisch een titel als 'STRAAT-STAAT' te binnen schoot. In ieder geval stel ik mij vragen over hoe graag mensen wel of niet willen samenwerken, en waarom we elkaar wel of niet vertrouwen. Zoiets geldt ook voor buurten natuurlijk.

Is dit een thema? OMG...Moet ik Buurttheater Mariaberg als een soort leger de straat opsturen? Moeten de vetste urban dancers van Maastricht worden uitgenodigd om te komen dansen op straat? Vroeger noemden we dat 'streetdance'. Of moeten Pano en Juul gaan streetdancen? Moet de fanfare KDO meespelen? Of moet het een andere locatie in de buurt zijn waar we een soort voorstelling zouden kunnen maken? (Ik denk nu bijvoorbeeld aan de ogen van Fred toen hij ons rondleidde door de catacomben van de Teresiakerk vorig jaar om deze tijd. En die plek zelf. Unheimlich mooi. Had ie goed gezien)

Maar goed. Gedachten over 'spelen in de buurt' deelde ik al met sommigen van jullie, en dan blijkt dat we er niet persé hetzelfde over denken. Een voorstelling spelen, dat doe je in het theater, zeggen jullie. En inderdaad, zo hebben wij dat altijd gedaan, en het theater heeft nou eenmaal een magische aantrekkingskracht. Absoluut een onderwerp waar we in onze kerngroep, Buurttheater Mariaberg nog eens over moeten brainstormen.

Buurttheater Daalhof gaat hoe dan ook wél een publiek uitnodigen op hun locatie. Voor de zomervakantie komend jaar tonen jullie een eerste -we noemen het '9 maanden presentatie'. Nicolle, Fred, en Chantalle zijn thuis op die locatie. Juul, Pano en ik zijn op bezoek geweest, en zij hebben daar -briljant mag ik wel zeggen- een stukje gespeeld uit NÈS. Die 'locatie', Trajekt Daalhof, is verre van ideaal, maar voor nu op het oog de enig toegankelijke plek. Ik hoop dat we in januari de werkplek van Nathalie en de Daalhof-groep op de agenda kunnen zetten, want het is erg moeilijk om daar behoorlijk theaterles te geven of te repeteren. Tegelijk maakt juist die moeilijkheid (hoekjes, hokjes, ramen, bar, weinig ruimte) het weer interessant voor het tonen van stukjes op gekke plekken.

Terug naar Buurttheater Mariaberg.

Bij het nadenken over waar rond we zouden kunnen gaan werken in Mariaberg op weg naar een productie van BTM Mariaberg oktober 2022, moest ik ook weer aan Annie denken, en een thema dat zij wakker maakte in mij. Zij moest alles in een bepaalde volgorde, volgens een bepaald patroon doen. Dat geeft houvast in het leven. De dingen altijd hetzelfde doen. Rituelen. Oh, of Presley: jij raakt bijvoorbeeld van slag als je niet de voorgenomen werkzaamheden in het huishouden hebt kunnen afronden, en moet haasten naar het volgende. Dat soort dingen. Ook geven vaak bepaalde *gedachten* over 'hoe iets hoort' veel houvast.

Een titel 'monoman' schoot mij te binnen. Van monomaan. Zoek maar op.

Ik ben bijvoorbeeld een echte monoman: ik vind bijvoorbeeld bijna altijd dat ik gelijk heb als het gaat om de inrichting van ons huis(houden), waar dingen neergelegd moeten worden en hoe de was gevouwen moet worden. Maar mijn man houdt er andere opvattingen op na, en dat vind ik eigenlijk altijd vervelend, en *niet juist*. En hij vindt mij een kniesoor.

Ik vind het vaak erg lastig om buiten mijn eigen denkkaders te stappen en écht te begrijpen wat een ander bedoelt. Hoewel ik dat niet altijd zeg, ben ik eigenlijk vaak heel hardnekkig over hoe de dingen zouden moeten.

Bijvoorbeeld peuken oprapen of in de asbak gooien, jullie kennen me, vind ik belangrijk voor mijn leefwereld, maar dat maakt mij een misschien een moralist, ik weet eigenlijk helemaal niet zo goed waarom het misschien *belangrijk* is voor iemand om zijn peuk op de grond te mogen gooien. Ik bedoel: ik wil graag over dat soort simpele, maar soms hardnekkige gewoontes en belangen in gesprek. *Hardnekkigheid* is hoe dan ook een fijn uitgangspunt, en kan ook tot enorm grappig theater leiden.

(Ik ben overigens niet van plan om een voorstelling-iets te maken over hoe goed het met de mensen gaat. Of één of andere happy end-voorstelling, want dat kan ik niet. We kunnen wel, meer dan eerder, proberen om *grappige* stukjes te maken. Ik heb alweer geleerd van de NÈS in dit geval: te veel tekst, te veel ellende. Moet meer beweging in. Maar dat kost vaak veel repetitietijd. En immer met een incomplete groep repeteren helpt niet. Gina en ik zijn echt vooral de hele tijd bezig met de groep bij elkaar houden...enzovoorts)

Terug naar de oranje Hyancinthenstraat en waar me dat aan deed denken, namelijk 'saamhorigheid'.

Voor mij gaan de komende 2-4 jaar spannend worden. Lukt het ons om inderdaad 3 of meer afdelingen van Buurttheater Maastricht te hebben, en weliswaar afzonderlijk te laten werken, maar toch onder dezelfde paraplu? Gaan we naar andere buurten op bezoek om te kijken? Gaan we meemaken dat Buurttheater Maastricht uit onderdelen bestaat, maar voelen we ons toch lid van dezelfde club?

Dat begint bij je eigen groep. Lid van een groep kun je zijn, als je het zelf leuk vindt, zelf misschien ook iets wilt leren, en als je je oefent in openstaan voor jouw groepsleden, en op één of andere manier bijdraagt aan het beter en sterker maken van de groep.

(Ik zou het bijvoorbeeld mooi vinden als *alle* leden, bestuur en medewerkers van BTM de komende 2 jaar bijvoorbeeld incidenteel workshops krijgen op het gebied van stemgebruik en beweging, met het oog op de uiteindelijke presentaties.)

Ja, ik wil. Ik verheug mij op NÈS in de buurt, op stage lessen van Toneelacademie studenten, op een volgende productie voor Buurttheater Mariaberg, presentaties van Buurttheater Daalhof, en als artistiek leider verheug ik mij ook op het onderzoek naar hoe wij samen Buurttheater Maastricht kunnen gaan vormen, en ik hoop dat jullie allen je schouders onder dat streven willen zetten.

Gelukkig nieuwjaar!

Tamara Jongerden
Docent & regisseur